

ÖVERTORNEÅ
KOMMUN

Rutin för, hot, hat
och våld mot
förtroendevalda

Dokumenttyp	Ärendenummer	Fastställd	Giltighetstid
Rutin	235/2024	2024-10-14	2027-12-31
Dokumentansvarig Säkerhetschef	Tidigare reviderad	Beslutsinstans Kommunstyrelsen	Dokument gäller för Nämnder och förvaltningar

Innehåll

1. Inledning	1
2. Syfte	1
3. Definition hot, hat och våld	1
4. Ansvar för förtroendevaldas trygghet	1
4.1 Partiet	2
4.2 Den enskilde politikern.....	2
4.3 Polismyndigheten.....	2
4.4 Övertorneå kommun.....	2
5. Om man blivit utsatt för hot, hat eller våld	2
5.1 Åtkomstskyddad anmälan	3
5.2 Säkerhetspolisen	3
5.3 Sveriges kommuner och regioner	3
6. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde	3
6.1 Beslut om säkerhetskontroll	3

1. Inledning

Övertorneå kommun är en politiskt styrd organisation och därmed har kommunen ett särskilt ansvar att värna de demokratiska värden som utgör grunden för kommunens verksamhet. Förtroendevalda ska kunna känna sig trygga i sitt beslutsfattande i meningen att de inte blir utsatta för någon typ av otillåten påverkan, till exempel trakasserier, hot, hat eller våld. Politiker är särskilt utsatta såväl vid offentliga möten som i sin vardag då de alltid är politiker i kommunen oavsett tid på dygnet.

Hot, hat och våld mot förtroendevalda ska aldrig tolereras. Att ta på sig ett förtroendeuppdrag innebär inte att man får tåla mer än andra i samhället. I förlängningen kan det försvåra rekryteringen av förtroendevalda och riskerar att urholka demokratin.

2. Syfte

Rutinen är tänkt att utgöra ett stöd och en vägledning för Övertorneå kommuns förtroendevalda i syfte att skapa en trygg arbetsmiljö, en säker verksamhet och ytterst för att värna om yttrandefriheten och vår demokrati. Övertorneå kommun verkar för att förtroendevalda genom exempelvis hot, hat eller våld inte ska kunna påverkas i sin roll som beslutsfattare.

3. Definition hot, hat och våld

Ett samlingsnamn för bland annat hot, hat och våld är otillåten påverkan. Det förekommer olika definitioner av begreppet och definieras av SKR (Sveriges kommuner och regioner) enligt följande: "Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en tjänsteperson eller förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, till exempel fatta ett annat beslut inom ramen för myndighetsutövning eller välja att inte polisanmäla händelser. Vilket i förlängningen kan utgöra ett hot mot demokratin. Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier i form av kränkning, ofredande eller subtila hot
- Hot som exempelvis utpressning eller uttryck som medför att den hotade personen fruktar för sin egen eller annans säkerhet eller egendom
- Fysiskt våld mot person eller egendom
- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag
- Påverkan från allmänheten vad gäller känsliga politiska beslut i syfte att påverka demokratin.

4. Ansvar för förtroendevaldas trygghet

Övertorneå kommun har som arbetsgivare skyldighet att följa det lagstadgade arbetsmiljöansvaret, vilket bland annat ställer krav på att förebygga hot och våld i de anställdas arbetsmiljö och ge råd och stöttning om någon ändå drabbas. Förtroendevalda är inte formellt sett anställda och omfattas därmed inte av arbetsmiljölagstiftningen. Det är det egna partiet som har ansvaret för sina förtroendevalda. Övertorneå kommun bidrar med information och utbildningar.

4.1 Partiet

Det är partierna som har det huvudsakliga ansvaret för sina förtroendevalda och ska stötta sina medlemmar i händelse av hat, hot eller våld. Detta gäller oavsett om det är externa eller interna händelser.

Om man som förtroendevald blir utsatt för trakasserier i form av hat, hot eller våld ska detta, förutom att hanteras inom eget politiskt parti, alltid polisanmälas

Partiet rekommenderas i och med detta att utse en säkerhetsansvarig som ansvarar för:

- Att partiet upprättar rutiner kring hat, hot och våld mot förtroendevalda, samt att dessa rutiner efterföljs
- Samverkan med polismyndigheten
- Samverkan mellan kommunens säkerhetschef och partiet
- Eventuellt samarbete mellan partierna

4.2 Den enskilde politikern

Samtliga förtroendevalda ansvarar för att ta del av den dokumentation och den utbildning som kommunen erbjuder för att förebygga och hantera hot, hat och våld. Den enskilde har alltid det primära ansvaret för sin säkerhet och svarar därför själv för att planera för att minska risken för hotfulla situationer, samt ha kunskap i hur man ska agera om man utsätts för hot, hat eller våld. Den förtroendevalda har också ansvar att anmäla situationer som upplevts som hotfulla eller våldsamma till partiet samt kommunens säkerhetsenhet. Förtroendevalda uppmanas att polisanmäla alla former av hot eller våldssituationer till polisen.

4.3 Polismyndigheten

Det är Polismyndigheten som har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda i en kommun. När en förtroendevald blivit utsatt för hot ska därför alltid en polisanmälan göras. En grundförutsättning för att polisen ska kunna agera är att de får kännedom om händelser som har inträffat. Vid polisanmälan behöver man vara noga med att ange att den drabbade är förtroendevald.

4.4 Övertorneå kommun

- Utbilda och informera
- Tillse att de lokaler som Övertorneå kommun ansvarar över är trygga och säkra vid utövande av förtroendeuppdrag.

5. Om man blivit utsatt för hot, hat eller våld

Den förtroendevalde som blivit utsatt för hot, hat eller våld ska alltid polisanmäla händelsen. Det är viktigt att partiet får kännedom om händelsen för att kunna ge stöd till den förtroendevalde vid en polisanmälan och utredning. Uppge alltid i din anmälan att det gäller en förtroendevald som blivit utsatt inom ramen för sitt demokratiska uppdrag. Vad som är hot eller hat kan vara svårt att avgöra helt själv då det i många

fall kan handla om diffusa hot eller ofredanden. Vid behov av stöttning i en händelse så vänder sig den förtroendevalde till partiet inför en polisanmälan.

Alla händelser av hot, hat och våld ska anmälas till polisen. Det är inte bara viktigt för att kunna åtala och döma gärningspersoner, utan också för att antalet polisanmälningar är en viktig signal till samhället om att en viss typ av brott ökar eller minskar över tid.

5.1 Åtkomstskyddad anmälan

Den som polisanmäler har rätt att begära att få sin polisanmälan åtkomstskyddad. Åtkomstskyddet innebär att sekretessen kring ärendet ökar och på så sätt avgränsas vilka som kan ta del av anmälan. Det är förundersökningsledaren som i slutänden avgör om åtkomstskyddet beviljas.

5.2 Säkerhetspolisen

Säkerhetspolisens handbok "Personlig säkerhet" finns att tillgå digitalt via säkerhetspolisens hemsida. I denna bok finns rekommendationer för hur säkerhetsansvarig i partiet kan upprätta rutin för att hantera hat, hot eller våld mot förtroendevalda.

5.3 Sveriges kommuner och regioner

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har en skrift "Anmäl alltid hot, hat och våld" som finns att tillgå via deras hemsida. Denna skrift finns till förfogande som stöd vid hanteringen av hot, hat och våld.

6. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde

Den 1 juli 2010 infördes lag (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. Enligt lagen får kommuner och landsting anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att misstänka att brott som medför fara för någons liv, hälsa, frihet eller omfattande

6.1 Beslut om säkerhetskontroll

I samband med offentliga sammanträden ansvarar sammanträdets ordförande för hotbilsbedömning och beslut om säkerhetskontroll. Enligt lagen ska samråd med Polisen och hotbilsbedömning göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll.

Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll får vägras tillträde till sammanträdet och avisas eller avlägsnas från dessa lokaler. Samma åtgärder får vidtas mot den som inte följer en uppmaning att lämna vapen eller farliga föremål ifrån sig.

